

Результати досліджень беруться за основу під час розроблення стратегії фірми, її технічної, асортиментної та збутової політики. Проведення економічного дослідження та використання великого набору показників неможливе без використання комп'ютерної техніки.

УДК 339.727.22

Аспі. С.М. Лакіш¹ – Львівський НУ ім. Івана Франка

РОЛЬ РЕГІОНІВ У РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Розглядаються проблеми формування стратегії регіональної політики, основне завдання якої спрямоване на залучення іноземних інвестицій та їх роль у розвитку національної економіки.

Doctorate S.M. Lakish – Lviv National University after Ivan Franko

Role of the regions in national economics development

Article is dedicated to the issues of foreign investment development in Ukraine. The background on the necessity of the corresponding regulations concerning involvement of the foreign investments is presented as subject of studies.

В умовах поглиблення ринкових реформ в Україні все більш очевидно стає необхідність впровадження нових технологій та збільшення обсягів виробництва підприємствами конкурентоспроможної продукції. Однак нестача грошових ресурсів гальмує спроби розширити і оновити вітчизняне виробництво. Особливо значні за обсягом інвестиції потребують тривалих термінів фінансування. Практика показує, що вирішити ці проблеми можна шляхом формування ефективного механізму залучення іноземного капіталу з метою ринкового реформування та модернізації економіки регіону та країни загалом. Проте необхідно враховувати позитивні і негативні сторони залучення іноземних фінансових коштів та прогнозу оцінку доцільних для регіону обсягів іноземних інвестицій за основними напрямками їх використання. Важливо також опиратись на узагальнення досвіду наявних в інших країнах систем залучення іноземних інвестицій, на можливе реформування та економічне піднесення економіки регіонів задля раціонального використання в Україні окремих ефективно діючих її елементів фінансування важелів.

Загальнодержавна політика формування сприятливого інвестиційного клімату в цілому має забезпечити узгодження інтересів держави та регіонів з урахуванням наявного співвідношення пропозиції і попиту на ринку капіталів, реальних можливостей країни і регіонів та створити такі умови діяльності суб'єктів господарювання, які були б привабливішими від тих, що пропонують інші потенційні країни-імпортери капіталів.

У безпосередньому залученні інвестицій в регіони України, як відомо, важлива роль належить самим регіонам. Їхня інвестиційна привабливість визначається дією системи чинників як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру. До об'єктивних можна зарахувати соціально-економічні особливості інвестиційної привабливості регіонів, основні напрямки структурної трансфор-

¹ Наук. керівник: проф. О.М. Ковалюк, д-р екон. наук – Львівський НУ ім. Івана Франка

мації їх економіки. Суб'єктивні чинники безпосередньо пов'язані з характером дій місцевої влади, спрямованих на створення сприятливого інвестиційного клімату для залучення іноземних інвестицій в економіку регіону. Дуже важливим при цьому є забезпечення іноземних інвесторів своєчасною, доступною та достовірною інформацією про підприємницькі можливості і ризики.

Сьогодні інвестори, як правило, надають перевагу промислово розвинутих, з вигідним гео економічним положенням регіонам. Зокрема, інвестори з таких країн як США, Великобританія, Німеччина, віддають перевагу Дніпропетровській, Донецькій, Одеській та Черкаській областям в таких галузях як машинобудування, металообробка, внутрішня торгівля, харчова, хімічна промисловість, а також будівництво, транспорт, фінанси і кредит. Російські інвестиції присутні в багатьох регіонах України, але в більшому обсязі – в Криму та південних областях. Нині найбільші обсяги інвестицій в Україні вкладено в підприємства м. Києва – 2123,4 млн. дол., Дніпропетровської обл. – 598,4 млн. дол., Запорізької обл. – 442,0 млн. дол., Донецької обл. – 434,2 млн. дол., Одеської обл. – 361,7 млн. дол., Львівської обл. – 304,9 млн. дол. [3]. Очевидно, що інтерес іноземних інвесторів до Києва пояснюється насамперед активним розвитком ринкової інфраструктури, транспорту, зростання обсягів будівництва тощо.

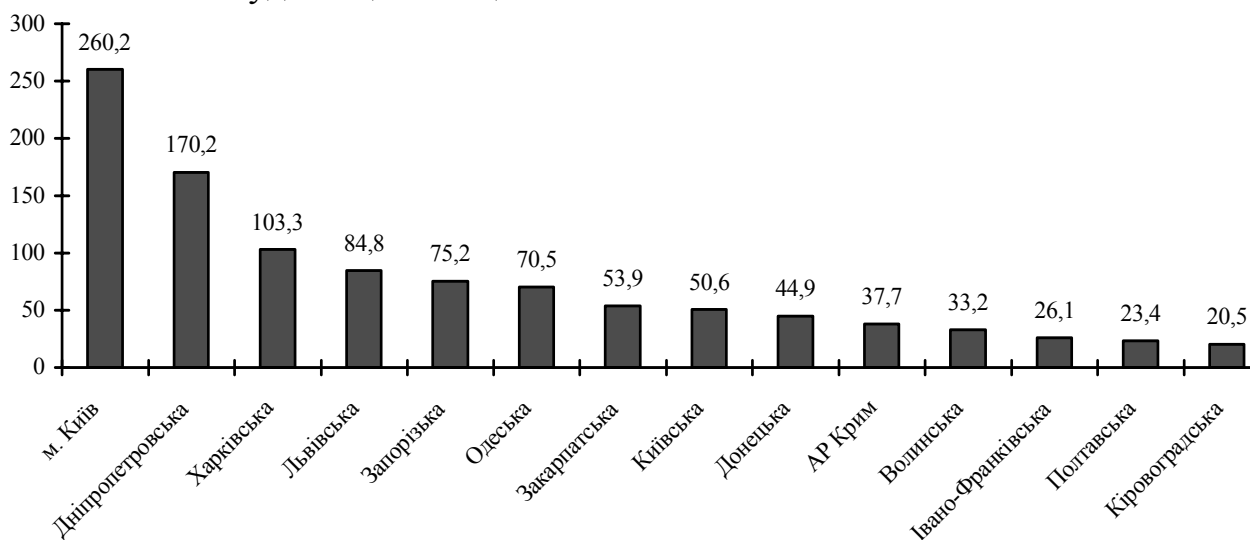

Рис. 1. Приріст ПІІ в регіони України у 2003 р., які отримали більше 20 млн. дол. США

Проведений аналіз інвестиційної привабливості окремих регіонів і Львівщини зокрема, вказує на певні відмінності в інвестиційному кліматі областей України, що впливають і на стан залучення інвестицій у їх розвиток. Безпосереднє сусідство Львівщини з Європейським Союзом привертає до області все більшу увагу інвесторів. За підсумками 2003 року, Львівщина увійшла до групи лідерів Інвестиційного рейтингу регіонів України, а в економіку області (рис. 1) інвестовано майже 85 млн. дол. США, що на 40 % більше від попереднього року (в середньому приріст по Україні – 25 %), і у 2,3 рази більше, ніж у 2000 році. Це становить 4,6 % усіх іноземних інвестицій, залучених протягом цього ж року в Україну [1].

Органи державної влади на місцевих рівнях ще не завжди повною мірою усвідомлюють роль іноземного інвестування в зростанні темпів розвитку

вітчизняної економіки. Негативно впливають на інвестиційний клімат і зумовлюють високий ризик інвестування й непослідовний характер реформування економіки правова і політична нестабільність, недосконалість фінансово-кредитної і податкової систем, низький рівень розвитку ринкової інфраструктури, високий рівень тінізації економіки, адміністративні бар'єри. Щодо проблем нерозвиненої інфраструктури ринку, то необхідно зазначити, що фактично не створено ринків консалтингу, лізингу, інжинірингу, юридичного забезпечення підприємництва, повільно формується інфраструктура фондового ринку тощо [2].

Для вирішення питань щодо зростання ролі регіонів у розвитку національної економіки, на наш погляд, наявні проблеми формування інвестиційного середовища можна згрупувати за такими характеристиками:

1. Насамперед, це пов'язано зі складним законодавством центрального рівня, що регулює ведення підприємницької діяльності. Як зазначалось раніше, нечіткі та заплутані нормативні вимоги призводять до наявності корупції та бюрократії, що, без сумніву, негативно відзначається на інвестиційному іміджі. Діяльність великої кількості контролюючих органів зосереджена на проведенні перевірок, що стримує діяльність інвестора. Вирішення цієї проблеми на місцевому рівні може здійснитись шляхом:

- ведення активної інформаційної політики про вимоги для проходження адміністративних процедур (які дозволи, для якої діяльності потрібно отримати, яким чином здобувається право на землю та нерухомість, які терміни розгляду звернень інвесторів, які платежі можуть бути здійснені, перелік умов, за яких дозвільний орган може відмовити);
- створення єдиного органу з боку влади, відповідального центру за співпрацю із інвестором або покладання таких обов'язків на діючий орган;
- поширення практики діяльності "єдиних офісів" з отримання документів дозвільного характеру.

2. Регіональні проблеми базуються на специфіці області і можуть бути вирішені без зміни законодавства, залежать від активності обласної, регіональної та міської влади. Враховуючи думки інвесторів, як правило, ця проблема полягає у:

- відсутності достовірної та достатньої інформації про інвестиційні можливості приваблюваної області;
- невисокому рівні та низькій якості розроблених інвестиційних проектів.

Основними напрямками формування стратегії регіональної політики, спрямованої на залучення іноземних інвестицій в область, можуть бути:

- організація проведення Інвестиційного ярмарку, що відбувається в рамках Економічного форуму. Для цього органами влади готуються інвестиційні проекти, проводиться інженерна та документальна підготовка вільних земельних ділянок для продажу (надання у користування);
- підготовка маркетингових продуктів про інвестиційний потенціал області, зорієнтованих на потенційних інвесторів та їх поширення через іноземні торгові місії та торгові місії України за кордоном;
- створення спеціального інвестиційного порталу (www.invest.lviv.ua та <http://www.investmentfair.lviv.ua>) про можливості інвестування та поширення в мережі Інтернет інвестиційних проектів, юридичні вимоги до ведення підприємницької діяльності в Україні та бізнес середовище в області;

- на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2004 р. № 259-р "Про утворення ВАТ "Агентство з питань іноземних інвестицій" найближчим часом у Львові створення дочірнього підприємства цього Агентства та забезпечення його активної діяльності;
- розроблення дизайн Центру обслуговування інвесторів – "єдиного офісу" (one stop shop) для співпраці з інвесторами (пошук інвестиційних об'єктів, супроводження реалізації інвестиційних проектів, сприяння в отриманні дозвільних документів);
- вдосконалення діяльності "зелених коридорів" на митних переходах, розроблення Програми залучення іноземних інвестицій та заходів щодо її реалізації.
- відстоювання стратегічно важливих та великих інвестиційних проектів. Лобіювання інтересів інвесторів на центральному рівні. Наприклад, про прийняття Урядом України рішення про Інвестиційну програму виробництва вантажних автомобілів, автобусів, комплектуючих виробів і запасних частин до них закритим акціонерним товариством "Львівський автомобільний завод". Із прийняттям інвестиційної програми на реалізацію інвестиційного проекту ЗАТ "ЛАЗ" поширюються пільги, передбачені законом "Про стимулювання виробництва автомобілів в Україні", а саме звільнення від сплати ввізного мита, земельного податку, ПДВ, зборів до Державного інноваційного фонду, зменшення суми податку на прибуток на суму реінвестованих коштів.

Означені підходи можуть сприяти не тільки сучасному розвитку сфери реального сектора економіки, але й інфраструктури регіону та підвищення рівня добробуту громадян.

Література

1. **Богиня Д.П.** Зарубіжний досвід залучення іноземних інвестицій та можливості його застосування в Україні// Вісник Академії економічних наук України. – 2003, № 2. – С. 32-36.
2. **Гаврилюк О.В.** Іноземні інвестиції. – К.: Ін-т світової екон. і міжнар. відносин НАН України, 1998. – 200 с.
3. **Парцхаладзе Л.** Інвестиційний клімат України: глобальне потепління// Дзеркало тижня. – 2004, № 29. – С. 3-4.

УДК 630*

Доц. С.І. Лебедевич, канд. екон. наук – УкрДЛТУ

РОЛЬ ЛІСУ У СТАЛОМУ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Обґрунтовано провідну роль лісу у сталому розвитку України. Наведено актуальні проблеми розвитку лісової галузі. Зазначено найбільш ефективний шлях подолання проблем.

Doc. S.I. Lebedevych – USUFWT

The role of forest in sustainable development of Ukraine

The leading role of forest in sustainable development of Ukraine is grounded. The vital problems of the development of forest industry are presented. The most effective way of overcoming of problems is marked.

Наприкінці ХХ ст. світова екологічна криза набула катастрофічного характеру. Тотальне погіршення якості природного середовища, його деградація та виснаження природних ресурсів поставили людство на грань вимирання, знищення людської цивілізації. І, в першу чергу, все це стосується України.